

A professional portrait of Vesna Nahtigal, a woman with shoulder-length reddish-brown hair, wearing black-rimmed glasses, a light purple collared shirt, and a dark green and brown plaid blazer. She is smiling and has her hands clasped in front of her. The background is a plain, light grey.

Vesna Nahtigal
generalna direktorica Gospodarske zbornice Slovenije

INTERVJU

GZS je svetilnik, ki kaže pravo smer

Gospodarstvo želi primerljive, konkurenčne pogoje in stabilno poslovno okolje in za to se GZS zavzema, poudarja nova generalna direktorica Vesna Nahtigal.

Barbara Perko, foto: Tadej Kreft

Vesna Nahtigal je z novim letom postala generalna direktorica Gospodarske zbornice Slovenije. Zadnja tri leta je kot izvršna direktorica za industrijsko politiko dodobra spoznala zbornico in njeno delovanje, čeprav ob tem dodaja, da so vsak dan priložnosti, da se nauči še kaj novega. Izkušnje iz njene kariere ji sedaj pridejo več kot prav. Z naklonjenostjo se spominja let v turizmu, kjer je spoznala, kako pomembni so dobra organizacija, odzivnost in razumevanje za sočloveka. Dialog, povezovanje in velika angažiranost so njeno vodilo tudi v trenutni vlogi. S svojim zgledom bo skrbela, da bo zbornica pomenotena in močna, saj bo le tako lahko

zastopala interese gospodarstva, ki se v zadnjih nekaj letih sooča z enim udarcem za drugim. Njeno vodilo je, da je vsaj en dan na teden med podjetji, saj tako neposredno zaznava izzive in se v živo seznanja z razvojnimi dosežki. To ji prinaša novo energijo. Želi graditi zbornico prihodnosti, ki bo dihala s sloganom »Vsi smo GZS!«.

Vaša poklicna pot je zavila v več gospodarskih panog, preko SRIP MATPRO ste bili pomemben člen v povezovanju gospodarke in znanstveno-raziskovalne sfere, kot direktorica Združenja kovinskih materialov in nekovin ter izvršna direktorica GZS za industrijsko politiko pa ste bili vpeti

v raznolika področja, ki jih pokriva GZS. Kako po enem mesecu vodenja GZS ocenjujete pomen teh izkušenj?

Vse izkušnje, ki sem jih nabirala od mladih let, so izjemno dragocene. Ljudje, ki smo izšli iz turizma, smo zelo dobri organizatorji, naučili smo se tudi sestaviti celotno sliko v mozaik in hitro sprejemati odločitve. Na poklicni poti sem se poglobljeno seznanila z izzivi tako gospodarstva kot znanstveno-raziskovalne sfere, kar mi sedaj izjemno pomaga pri usklajevanju in povezovanju interesov različnih panog in regij ter seveda pri dialogu z državo. Predvsem pa sem skozi vso dosedanjo poklicno pot spoznala, kako pomembno je, da različni deležniki prisluhnemo drug drugemu in z uskladitvijo različnih pogledov dosežemo optimalen rezultat. Dialog, povezovanje in sodelovanje, kar se je med drugim izjemno dobro izkazalo v delovanju SRIP-a MATPRO, so moja ključna vodila tudi pri vodenju GZS. Zavedam se, da zastavljenih ciljev ni mogoče uresničiti brez pomoči odličnih sodelavcev iz vseh treh zborničnih "stebrov" - panožnih in regijskih zbornic ter skupnih nalog. Vsi skupaj tvorimo močno mrežo, ki podpira potrebe in pričakovanja naših članov.

Zaradi izjemnega kapitala v znanju in izkušnjah svojih zaposlenih lahko GZS zastopa interese gospodarstva s strokovno podprtimi argumenti.

Kaj ste si zadali za svoj cilj na čelu gospodarske zbornice?

Če hočemo doseči cilje, ki smo si jih skupaj zastavili, moramo znati sodelovati, biti spoštljivi drug do drugega in pripadni skupni blagovni znamki GZS. Za takšno klimo si bom prizadevala tudi z osebnim zgledom. Vsi zaposleni smo GZS. Verjamem, da je to vir, iz katerega črpamo moč, da upravičimo zastavljene naloge in vlogo reprezentativnega predstavnika gospodarstva v zadovoljstvo naših članov. GZS ima izjemen kapital v znanju in izkušnjah svojih zaposlenih, zato interese gospodarstva lahko zastopamo s strokovno podprtimi argumenti.

Lep primer tega so Horizonti prihodnosti, razvojno-strateški dokument, ki smo ga skupaj sestavili zaposleni na GZS, dopolnili in nadgradili pa smo ga na terenu, med našimi člani in v sodelovanju z regijskimi in panožnimi zbornicami.

Izredno pomembno je upoštevati stroko in skupaj iskati najboljše rešitve za gospodarstvo, družbo in celotno okolje.

Gospodarstvo je pred več izzivi. Kaj ga čaka?

Izzivi so na področjih energentov, digitalizacije, zelenega prehoda, pomanjkanja denarja za raziskave in razvoj, kadrovske vrzeli. Najprej pa se moramo kot država odločiti, katere so naše primerjalne in konkurenčne prednosti v primerjavi z drugimi državami. Slovenija je po stopnji industrializacije na drugem mestu v Evropi. Ta industrija predstavlja četrtno slovenskega BDP. Pomembna je zaradi proizvodnje materialov, ki so prvi v dobavni verigi. Evropska komisija je prav v minulih dneh predstavila izhodišča za industrijski načrt Evrope, saj se zaveda, da ne moremo biti odvisni od ameriške in azijske proizvodnje. V Sloveniji pa imam občutek, da bi industrijo najraje zaprli. Zelo dobro vemo, da bomo morali, če bomo želeli to industrijo ohranjati, razvijati nove tehnologije, ki bodo prijazne do okolja in energetsko učinkovite. Zato je treba tem podjetjem zagotoviti vire

financiranja in hitrejšo pridobivanje dovoljenj za prestrukturiranje.

Drugi izziv gospodarstva nasploh je stabilno in predvidljivo poslovno okolje. Tu imam predvsem v mislih davčno politiko, ki se ne more spreminjati vsako leto. Pomanjkanje delovne sile oziroma kadra s pravimi kompetencami je prav tako vse večji izziv. Veliko je še priložnosti za izboljšanje poslovnega okolja, čemur bi bili z lahkoto kos, če bi znali bolje sodelovati in se razumeti. GZS je in bo neutrudno ponujala rešitve in je in bo konstruktivna sogovornica vladi. Verjamem, da bo prepoznavala naše dobre namene.

Lahko gospodarstvo pričakuje, da se bodo z reorganizacijo vlade določene stvari odvijale hitreje?

Vedno je vse odvisno od ljudi. Če samo postaviš ogrodje, nimaš pa ljudi, ki imajo voljo, da nekaj spremenijo na bolje, ne bo sprememb.

Naj na tem mestu omenim projekt, ki smo ga vrsto let vodili na GZS, in sicer projekt povračila indirektnih emisij. Večina evropskih držav s tovrstno industrijo je to možnost takoj implementirala, medtem ko je Slovenija zaradi birokratske brezbriznosti podjetja opeharila za sredstva,

s katerimi bi lahko financirali zeleni prehod. To se ne sme dogajati. Sprašujem se, kje bi lahko bila danes ta podjetja, če bi imela enake pogoje, kot so jih imela konkurenčna podjetja v drugih državah. Po treh letih intenzivnega argumentiranja in pozivanja Vlade smo skupaj s podjetji končno dosegli, da je uredba potrjena in da bodo naša podjetja dobila povračila za del emisijskih sredstev, ki jih morajo vlagati v izboljševanje bodisi tehnologij bodisi večje ozelenitve energije. Torej, zaradi neodgovornega ravnanja uradnikov smo bili prikrajšani za več deset milijonov evrov. Bo kdo za to odgovarjal?

Neodgovorno ravnanje uradnikov je gospodarstvo prikrajšalo za več deset milijonov evrov. Bo za to kdo odgovarjal?

Kje bi še lahko premaknili stvari na boljše pri birokraciji?

Zaposleni v službah na ministrstvih ne morejo ob poplavi novih tehnologij in predpisov poznati vsega. Hitreje bi izdajali dovoljenja, če bi si ogledali razmere na terenu. Z digitalizacijo bi lahko skrajšali postopke pri oddajanju vlog in

formularjev. Določeni bi morali biti roki, v katerih bi se zadeve morale rešiti, v nasprotnem primeru bi se štelo, kot da je bilo dovoljenje izdano. Zdaj tudi po tri ali štiri leta ne vemo, v kateri fazi so postopki.

GZS je bila pobudnica dialoga med gospodarstvom, tremi ministrstvi in nevladnimi organizacijami, da bi vsi deležniki skupaj dosegli konsenz, v kakšni državi želimo živeti.

Želela bi, da na nekaterih točkah ne izgubljam dragocenega časa in energije, saj gre za dobrobit gospodarstva in celotne družbe.

GZS je z izdelano shemo samoociativno vladi ponudila pomoč pri reševanju energetske krize poleti leta 2021, ko se je energetska kriza šele začela. Kaj bi z današnjega zornega kota bilo treba še storiti, da bi pomagali gospodarstvu?

Naj najprej povem, da ima GZS za vsako ključno področje organizirane strateške svete (za okolje, za energetski prehod in transformacijo, za digitalizacijo, za investicije, gradbeništvo, za kolektivno dogovarjanje, za razvoj kadrov). Vse najbolj nevrvalgične točke imamo organizirane tako, da ob prvih znakih nekega nenormalnega dogajanja zazvoni alarm. Na dogajanje na trgu energentov smo postali pozorni že zgodaj poleti 2021, septembra pa že začeli opozarjati, a žal na strani pristojnih ni bilo odziva. V poldrugem letu smo v reševanje energetske krize vložili res veliko navora. Naš glas je postajal vse močnejši predvsem po zaslugi močnih, strokovno podprtih argumentov in analiz, ki smo jih naredili med našimi člani. Predolgo je sicer trajalo, da se je odločevalsko kolesje premaknilo. Regulirano ceno električne energije za mikro, mala in srednja podjetja (MSP) smo na GZS pozdravili, tudi zakon o pomoči podjetjem, še vedno pa se borimo za velika podjetja, ki so edina skupina podjetij brez regulirane cene. Zakon o pomoči sicer predvideva enostavno pomoč v višini 2 milijona evrov in pa posebno pomoč v višini 4 milijone evrov. Vendar je ob tako visokih cenah energentov to le obliž na

rano. Podjetja so veliko bolj zainteresirana za kapico brez kakršnihkoli subvencij. Zanje je veliko bolj pomembno primerljivo poslovno okolje, ki je konkurenčno.

Kako ste zadovoljni z dialogom s pristojnimi?

Dialog s ključnimi odločevalci v državi ocenjujem izjemno pozitivno, saj so (bili) pripravljeni prisluhniti predlogom gospodarstva. Želeli pa bi si hitrejši odziv in zaupanje, ko gre za predloge, podane na osnovi analiz in strokovnih argumentov. Prepričana sem, da se je GZS doslej izkazala kot kredibilen, zaupanja vreden sogovornik in zato bi si želela, da ne bi na nekaterih točkah izgubljali dragocenega časa in energije, saj gre za dobrobit gospodarstva in posledično celotne družbe.

Ni me strah, da bi nam zmanjkalo izzivov. Bolj me je strah, da bi nam kot državi zmanjkalo ambicij in vizije.

Lahko zbornica odigra vlogo povezovalca?

Absolutno. GZS mora biti povezovalac in prvi sogovornik državi, ko gre za gospodarstvo. To je njeno poslanstvo že 172 let in če ne bi bila prvo stičišče, je ne bi bilo več. Izredno pomembno pa je, da se

upošteva stroka in da skupaj nenehno iščemo najboljše rešitve za gospodarstvo, družbo in celotno okolje.

Kje bi si želeli, da bi se letos zgodili premiki za gospodarstvo?

Vlada je napovedala, da bo letos leto reform. Nekateri bodo bolj, druge manj vplivale na gospodarstvo. Na GZS bomo še posebej pozorni pri pokojninski, plačni in davčni reformi. Korak naprej je treba storiti na področju socialnega dialoga. Tudi v gospodarstvu je potreba po višjih plačah. Zakaj je inženir, ki doštudira v Sloveniji in dobi plačo pri slovenskem delodajalcu, za 500 evrov bolj obdavčen, kot če bi tako plačo dobil v Avstriji? Ne smemo se pogovarjati o minimalni plači, ampak o osnovni plači in potem o možni rasti. Kompresija, ki je bila narejena z minimalno plačo, je v škodo vsem, tudi tistim z najmanjšimi prejemki.

Tudi težave v zdravstvu posledično vplivajo na pogoje dela v gospodarstvu, še kako je pomembna šolska reforma, trg dela, zaposlovanje tujcev ... Vse te teme je treba naslavljalati, ampak z zdravim mero razuma.

Sicer pa smo na lanskem spomladanskem Vrhu slovenskega gospodarstva opredelili štiri ključna področja za razvojni preboj Slovenije – finančni sistem

(vloga države), zeleni prehod in digitalizacija, reindustrializacija in povezljivost (zlasti socialni dialog in mednarodno sodelovanje) ter predlagali niz ukrepov, ki bi morali biti izvedeni, da bo lahko gospodarstvo delovalo še bolj učinkovito. Prepričana sem, da bo realizacija vsakega izmed predlaganih ukrepov pomembno prispevala k uresničitvi dolgoročno zastavljene vizije Slovenije prihodnosti.

Davčna politika se ne more spreminjati vsako leto. Gospodarstvo potrebuje stabilno in predvidljivo poslovno okolje.

Kakšno je sicer vzdušje med gospodarstveniki, kaj na zbornici zaznavate kot ključne točke, na katerih bo tudi zbornica gradila?

Zavedam se, kako pomembno je tesno sodelovanje s podjetji, kako nujno se je hitro in učinkovito odzvati na njihove potrebe. Sama sem v dnevnem stiku z našimi člani, najraje osebno in na njihovem terenu, torej v podjetjih. Glas podjetij se sliši neposredno preko naših panožnih in regijskih združenj. Naše poslanstvo pa je, da te glasove prevedemo v potrebe in zahteve ter jih naslavljamo na odgovorne v državi, s katerimi gradimo partnerske odnose. Zeleni prehod, digitalizacija, inovativnost, investicije v raziskave in razvoj, delovna mesta z visoko dodano vrednostjo, strategija pametne specializacije, internacionalizacija so področja, na katerih bo GZS še posebej gradila. To od nas pričakujejo podjetja, naši člani. Pri tem seveda nismo pozabili na evropsko maksimo "pomisli najprej na male". Naši člani niso samo velika podjetja. To je zmotno prepričanje. Na GZS enakovredno zastopamo interese tudi mikro podjetij.

Podjetja so zaskrbljena, ko vidijo, kaj se dogaja tako v Evropi kot doma. Del jih skrbi, ker umanjka preudarna evropska politika, na drugi strani jih skrbi konkurenčnost Slovenije do drugih držav. Podjetja kljub temu vidijo luč na koncu tunela in tudi to, da je GZS njihov pravi partner. Velika večina spoštuje vloženo delo, trud in energijo.

Kje je po vaši oceni zbornica v zadnjem obdobju naredila največji korak naprej?

Mislim, da je vsak povezovalen korak v smeri spodbujanja razvoja pomemben, prav tako odločni in hitri odzivi v kriznih razmerah. GZS je na primer odigrala pomembno vlogo v času epidemije covida in to so naši člani in tudi tisti, ki so se v tem težkem obdobju pridružili GZS, očitno videli kot veliko dodano vrednost. Postali smo relevanten sogovornik državi z upoštevanja vrednimi dosežki. Zastavili smo digitalno strategijo, ki jo bomo v letošnjem letu pospešeno udeleževali tudi znotraj GZS. Ne nazadnje pa gremo z različnimi dogodki, izobraževanji in usposabljanji našim članom naproti pri iskanju rešitev (posvet o zaposlovanju tujcev, viri financiranja, Vodikov dan, Pospeševalnik izvoza, delegacije na nove trge ...).

Poslanstvo Gospodarske zbornice Slovenije je, da glas podjetij, ki se sliši neposredno prek panožnih in regijskih združenj, prevedemo v potrebe in zahteve, ki jih naslavljamo na odgovorne v državi.

Kaj lahko člani še pričakujejo od zbornice v prihodnjem obdobju?

V zadnjih letih, ko smo se samo selili iz krize v krizo, od covida, preko energetske krize, do vojne v Ukrajini, smo se težko ukvarjali z razvojnimi vprašanji. Zato bo to naš fokus v prihodnje. Od digitalizacije delovanja zbornice, ki mora biti zgled in v ponos svojim članom, do zelenega prehoda, kjer je že vzpostavljeno odlično sodelovanje s podjetji. Spodbujali bomo povezovanje znanstveno-raziskovalne sfere in gospodarstva – tudi tako, da bomo nadgradili oktobra 2020 podpisano zavezanost med GZS, Rektorsko konferenco in Koordinacijo samostojnih raziskovalnih inštitutov Slovenije – in pomagali zagotoviti več sredstev za inovativnost, raziskave in razvoj. Našim podjetjem bomo pomagali pri prodoru na tuje trge in zagotavljali pogoje, da bo Slovenija privlačno okolje za tuje investicije. Ni me strah, da bi nam zmanjkalo izzivov. Bolj me je strah, da bi nam kot državi zmanjkalo ambicij in vizije. GZS bo še naprej kot svetilnik, ki kaže pravo pot. ■

